

Til:	Instituttstyret
Fra:	Instituttleder
Sakstype:	Diskusjonssak
Ephorte:	
Saksnr:	71/20
Møtedato:	16. desember 2020
Notatdato:	21. oktober 2020
Saksbehandler:	Anniken Hagelund

Klimavennlig virksomhet, ISS

I årsplan 2020-2022 [aarsplan-iss-2020-2022.pdf \(uio.no\)](#) er «et klimabevisst institutt» tatt inn som tiltak 13 med følgende som aktivitet «Ledelsen utarbeider en plan for dette arbeidet i tråd med UiO.» Bakgrunnen var i sin tid et forslag som bl.a. tok utgangspunkt i ansatteoppropet «For en halvering av klimagassutslipp fra flyreiser ved UiO» samme år.

Også i UiOs årsplan for 2020-2021 er *en helhetlig miljø- og klimastrategi* et eget punkt.

Helhetlig miljø- og klimastrategi

Universitetet skal møte de globale, nasjonale og lokale miljø- og klimautfordringene gjennom forskning og utdanninger med miljø- og klimarelevans og ved bærekraftig drift av universitetet. UiO skal jobbe etter 1.5 gradersmålet i Parisavtalen. I denne årsplanen ser vi særlig på hvordan vi kan redusere vårt klimagassavtrykk.

Forventede resultater ved utgangen av 2020: • UiOs klimagassregnskap er fulgt opp med konkrete tiltaksplaner. • UiO har besluttet et konkret klimamål frem mot 2030. • UiO har utarbeidet en helhetlig miljø- og klimastrategi for forskning, utdanning, drift og formidling. Forventede resultater ved utgangen av 2021: • UiO er en foregangsinstusjon for klimasmarte løsninger i Norge. • UiO kan vise til en signifikant reduksjon i sitt totale klimafotavtrykk. • UiO har en signifikant reduksjon av totalt antall personkilometer med fly.

Instituttleder la fram et forslag til lokale retningslinjer for klimavennlig virksomhet ved ISS på styremøte 25. nov. 2020. [sak63 notat klimavennlig-virksomhet.pdf \(uio.no\)](#)

Grunnet tidsknapphet fikk ikke styret mulighet til å diskutere denne saken, som dermed ble utsatt. Det ble imidlertid stilt spørsmål bl.a. ved om det er hensiktsmessig med slike lokale retningslinjer.

I en e-post til styrets medlemmer 25.nov. 2020 formulerer styremedlem David Jordhus-Lier tre grunner til å etablere lokale retningslinjer.

Den første er sakens alvor. Norge ligger ikke an til å nå vår forpliktelse til utslippskutt etter Parisavtalen. Konsekvensene av å mislykkes er enorme.

Den andre har med beslutningsnivå å gjøre. Mange ansatte føler på et sterkt individuelt ansvar, men vi vet at tiltak blir mest effektive når de ulike nivåene tar det ansvaret de er best egnet til. De ansattes opprop oppfordret «*rektor og Universitetets ledelse på alle nivåer om å fremme tiltak*». UiO har vært sent ute med å handle, men har et arbeid i gang (les her: [Slik er status for UiOs klimakutt-arbeid - Universitetet i Oslo](#)). Etter mitt skjønn bør dette sees som gjensidig forsterkende med hva lokale enheter foretar seg, ikke et substitutt. Jeg håper vi kan diskutere hva som bør være instituttets ansvar, og hva vi kan gjøre for å støtte hver enkelt. Dette er en spennende diskusjon.

Den tredje grunnen handler om vår legitimitet. Forskningen på vårt institutt er sentral både i å forstå samfunnsutfordringer og peke på løsninger. Jeg kan bare snakke for mitt eget fag, men vi som underviser på samfunnsgeografi ser at studentene er engasjerte, utålmodige og forventer handling i klimaspørsmålet – ikke bare at vi sier de rette tingene. Sentralt i undervisningen står spørsmål om systemendring og aktørskap, og i den sammenhengen er en styrke om vi som utdanningsinstitusjon ikke har for stort sprik mellom liv og lære.

En fjerde grunn kan anføres: Lokale retningslinjer slik de her er foreslått er ikke å oppfatte som regler for individuell atferd, men som beslutningsstøtte. ISS kan ikke og skal ikke legge begrensninger på ansattes reiser, men ISS kan legge forholdene til rette for at noen valg kan bli lettere å ta.

Det er en slik diskusjon styret her inviteres til: Hvordan kan ISS bidra til reduserte klimagassutslipp på en måte som er godt balansert med andre faglige- og arbeidsmiljømessige hensyn?

Vedlegg: Utkast til retningslinjer som utgangspunkt for diskusjon.

Se også sak fra Universitetsstyrets møte 20. okt. 2020:

[i-sak-2---status-for-uio-arbeid-for-reduksjon-av-klimagassutslipp.pdf](#)

Anniken Hagelund
instituttleder

Inger-Lise Schwab
kontorsjef

Vedlegg: Retningslinjer for klimavennlig virksomhet, ISS

Til:	Instituttstyret
Fra:	Instituttleder
Sakstype:	vedlegg til diskusjonssak 71/20
Ephorte:	
Saksnr:	71/20
Møtedato:	16. desember 2020
Notatdato:	21. oktober 2020
Saksbehandler:	David Jordhus-Lier/Anniken Hagelund

Vedlegg: Retningslinjer for klimavennlig virksomhet, ISS/Guidelines for a climate-friendly ISS

Retningslinjer for klimavennlig virksomhet, ISS (for English, see below)

Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi har et strategisk mål om å redusere sitt klimaavtrykk. ISS' retningslinjer komplementerer Universitetets overordna strategi for å redusere utslipp, og skal støtte hver enkelt ansatts individuelle innsats for å utvikle bærekraftige praksiser i undervisning og forskning.

ISS skal:

- Redusere bruk av flyreiser i forbindelse med disputaser. Opponenten ved disputaser som ikke kan reise landbasert til Oslo skal aktivt oppfordres til å delta digitalt. Som hovedregel bør ikke mer enn én opposent flys inn.
- Redusere bruk av flyreiser i forbindelse med rekrutteringsprosesser. Som hovedregel bør prøveforelesninger og jobbintervjuer kunne gjennomføres digitalt for internasjonale søkere. Unntak kan gjøres for søkere til faste stillinger som er rangert helt på topp.
- Aktivt tilrettelegge for at interne seminarer og møter organiseres på en måte som minimerer klimaavtrykk.
 - Unngå å invitere innledere som må reise med fly. Alternativer er digital deltakelse, bruk av innledere fra nærmiljøet, tilrettelegging for landbaserte reiser, samt å tilrettelegge for lengre opphold for internasjonale ressurspersoner.
 - Interne seminarer skal arrangeres i kort avstand fra Oslo med god tilgang til klimavennlig transport.
 - Ved servering, etterspørre og bestille mat som er lokal, klimavennlig og som inkluderer gode vegetariske/veganske valgmuligheter.
- Aktivt vurdere energiforbruk og klimakonsekvenser når planer legges for bruk av bygg, teknologi, innkjøp, undervisnings- og møtefasiliteter.
- Tilrettelegge en god infrastruktur for digitale møter og arrangementer.
- Informere studenter og ansatte om instituttets klimastrategi og –retningslinjer.

- Bidra til å synliggjøre instituttets egen klimaorienterte forskning og undervisningsaktiviteter.
- Støtte ansatte som ønsker å ta klimakloke valg i sin arbeidshverdag.

For å nå målet om å redusere ISS klimaavtrykk må også den enkelte ansatte bidra. Her er en enkel sjekklister med spørsmål å tenke på når reiser og arrangementer planlegges.

- Er denne flyreisen nødvendig, eller kan landbasert reise eller digital deltakelse være et alternativ?
- Hvis flyreisen er nødvendig, hvordan kan jeg minimere de totale utslippene likevel?
 - o Kan reisen kombinere flere formål, slik at det totale antall reiser blir mindre?
 - o Kan jeg velge en rute med færre mellomlandinger?
 - o Kan jeg etterspørre og velge et flyselskap som har moderne lavutslippsfly?
- Finnes det konferanser som kan gi tilnærmet like godt utbytte som arrangeres nærmere?
- Kan jeg organisere prosjektarbeidet på en måte som gjør det lettere for samarbeidspartnere å delta digitalt? Kanskje ikke hver gang, men oftere?
- Kan jeg legge prosjektmøter til steder som minimerer den totale reiselengden for deltakerne?

Guidelines for a Climate-Friendly ISS

Reducing our carbon footprint are among the Department of Sociology and Human Geography's strategic goals. ISS guidelines complement the University's overall strategy for reducing emissions, and shall support each employee's individual efforts to develop sustainable practices in teaching and research.

The ISS shall:

- Reduce our use of flights in connection with PhD vivas. Opponents who cannot travel land-based to Oslo shall be actively encouraged to participate digitally. As a general rule, no more than one opponent should be flown in.
- Reduce our use of flights in connection with recruitment processes. As a general rule, it should be possible to conduct trial lectures and job interviews digitally for international applicants. Exceptions can be made for top-ranked applicants for permanent positions.
- Actively facilitate the organisation of internal seminars and meetings in ways that minimise our climate footprint.
 - *Avoid inviting speakers who have to travel by plane, unless they are asked to participate digitally. Good alternatives include the use of local presenters, making arrangements for land-based travel, and facilitate for longer stays for international resource persons.*
 - *Internal seminars will be arranged at a short distance from Oslo with good access to climate-friendly transport.*
 - *When serving, request and order food that is local, climate-friendly and that includes good vegetarian / vegan options.*
- Actively assess energy consumption and climate consequences when plans are made for the use of buildings, technology, procurement, teaching and meeting facilities.
- Facilitate good infrastructure for digital meetings and events.

- Inform students and staff about the department's climate strategy and guidelines.
- Contribute to making the department's own climate-oriented research and teaching activities visible.
- Support employees who want to make climate-conscious choices in their everyday work.

In order to achieve the goal of reducing the ISS climate footprint, individual employees must also contribute. Here is a simple checklist of questions to consider when planning your travels and events.

- Is this flight necessary, or can land-based travel or digital participation be an option?
- If the flight is necessary, how can I minimize the total emissions anyway?
 - *Can the trip combine several purposes, so that the total number of trips is smaller?*
 - *Can I choose a route with fewer stopovers?*
 - *Can I inquire and choose an airline that has modern low-emission aircraft?*
- Are there conferences providing similar benefits arranged in closer proximity?
- Can I organise my project in a way that makes it easier for partners to participate digitally? Maybe not every time, but more often?
- Can I add project meetings to places that minimise the total travel length for participants?